

ЦЕНА 4 ДИНАРА

Поштанска плаќена у готову.
20 април 1924.

Излази сваке недеље.
Година II. број 16.

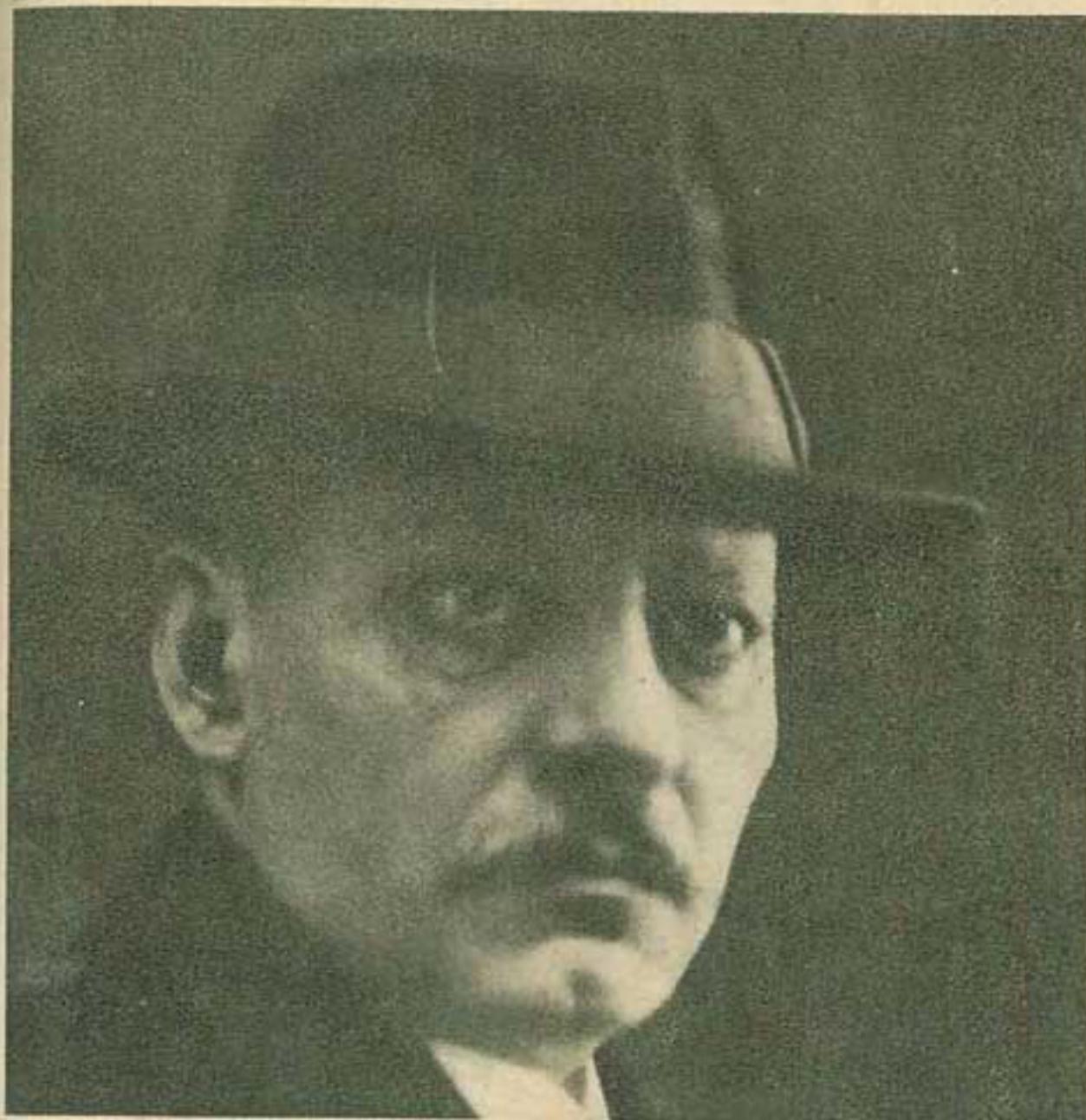
КОМЕДИЈА

ЧАСОПИС ЗА ПОЗОРИШТЕ, МУЗИКУ И ФИЛМ.

Уредник Никола Трајковић.

Чланица за Издавачко Удружење „Илустрација“ Иван Зрима, директор „Илустрованог Листа“.

Јубилеј Борисава Станковића

Атеље Живковић.

Наш најбољи приповедач, г. Борисав Станковић, писац комада „Коштана“ и романа „Нечишта Кrv“ прославља 20 априла тридесетогодишњицу свог књижевног рада. — Најбољи приповедач, г. Borisav Stanković, pisac komade „Koštana“ i romana „Nečista Krv“ прославља 20 aprila tridesetogodišnjicu svog književnog rada.

Јубилеј писца „Коштани“

Разговор са г. Душаном С. Николајевићем

Поводом прославе тридесетогодишњег књижевног рада г. Боре Станковића, уредништво је „Comoedia“ сматрало да је најбоље обратити се г. Душану С. Николајевићу, који ће држати конференцију на прослави, за мишљење о слављенику.

Један од првака наше књижевне критике, г. Николајевић је, као познавалац књижевности и као естетичар, најпознаванији да о заслужном и талентованом писцу Коштани, да свој компетентни суд. И г. Николајевић је љубазно изашао у сусрет уреднику нашег листа.

Посетио сам г. Николајевића. Он стапије у старој кући свога покојног оца, Светомира Николајевића, великог националног и културног радника, писца Листова из Књижевности, који су читаву једну генерацију уводили у светску књижевност.

Кућа у Врању, у којој се родио Борисав Станковић. — Kuća u Vranju, u kojoj se rodio Borisav Stanković.

Борисав Станковић у двадесетој години. — Borisav Stanković u dvadesetoj godini.

Говорио сам са г. Николајевићем о многим стварима, а кад је дошао ред на г. Бору Станковића, г. Николајевић ми је на моје питање: »шта о њему мисли?« одговорио одмах од прилике ово:

— Бора Станковић је рођен

за писца и тај примитивни човек који нема контакта с културом у смислу наших неталентованих спобода, без сумње, је данас наш најбољи приповедач. Он је и нарочит проблем. Људи су у његовим причама моменти његове душе, њених страсти и њених болова. Зато он често делује музички. Он је много и у нечистој крви Ориента и много у печалу ропства, а има, поред талента причања, способности да ту личност, која је момент његове страсти и коју не даје кроз уметничко објективирање, готово физиолошки осећа.

— Станковић је и песник наше Југа и Ориента, — наставља г. Николајевић и он је то нарочито у својим најјачим стварима.

— Која је његова, по Вашем мишљењу, најјача ствар? — запитао сам г. Николајевића.

— По ширини концепције и композицији Нечиста Крв, или је Станковић у Јовчи хтео

да реши један од најдубљих и најтежих проблема. И отишао је врло далеко.

Осим тога Станковић је у нас, ма да је, као сви писци до њега, и сам сав у патриархалности, демонску снагу крвне везе највише осетио. Он се ту приближава великим песницима.

— Интересантно је — завршио је г. Николајевић, разговор о Бори Станковићу, — да су у нашој новијој приповетци два најбоља приповедача Јанко Веселиновић и Бора Станковић. Јанко је од чисте крви, а песник Нечисте Крви успева да у нашу, доста локалну, причу убаци оне проблеме које ће потпуно решити тек доцније генерације.

Борисав Станковић, је рођен у Врању 1876. Прва његова збирка приповедака „Из старог Јеванђеља“ (1899) привукла је општу пажњу. Затим је дошла збирка „Божји Људи“ (1902). Српска Књижевна Задруга дала је избор ње-

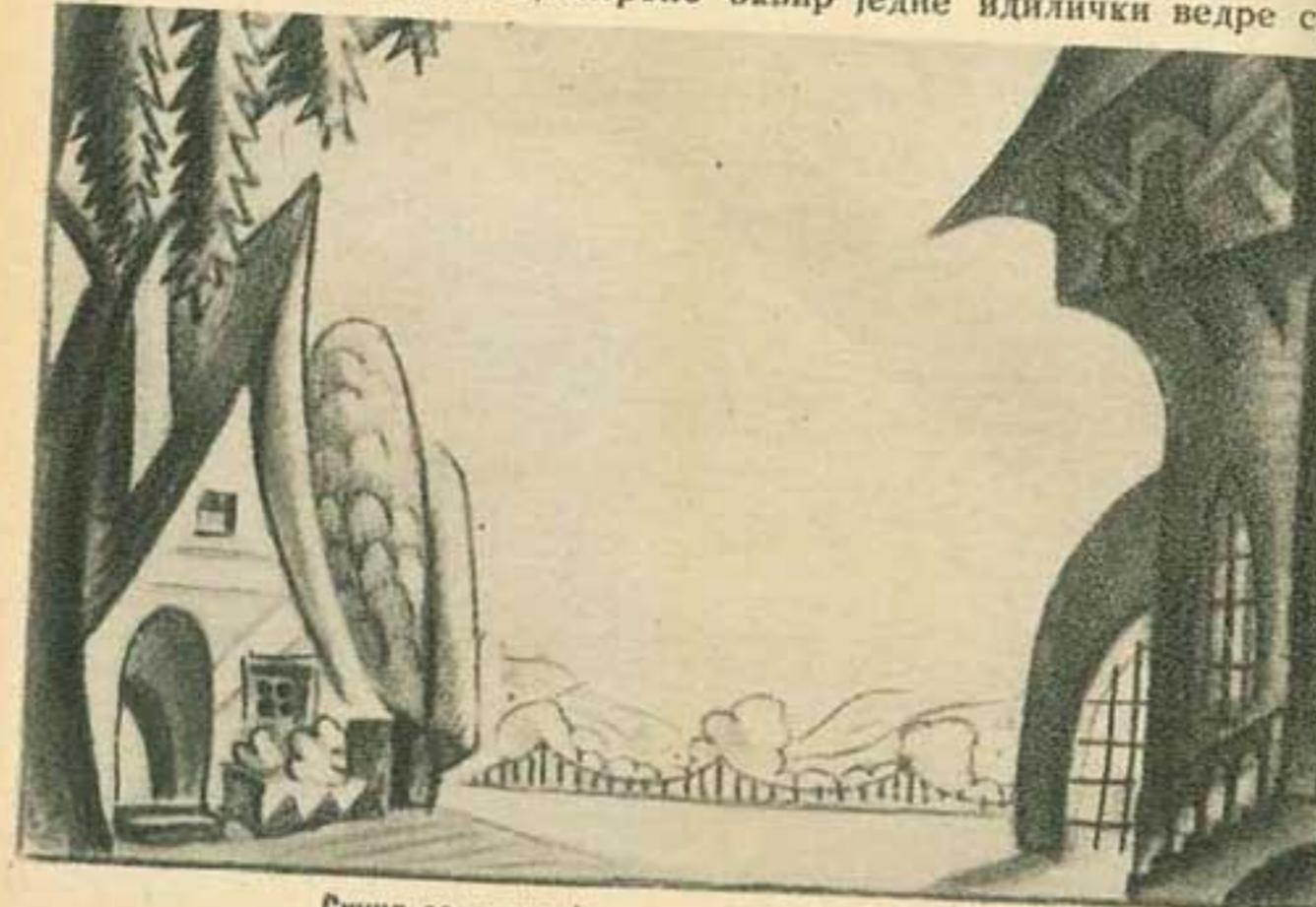
Г. Душан Николајевић. — G. Dušan Nikolić.

гових приповедака „Стари дани“ (1902). га већи број приповедака је растурен по
Дао је позоришни комад „Коштана“ (1902) часописима и неколико објављених чи-
и роман „Нечиста крв“ (1911). Поред то- нова из комада „Гашане“.

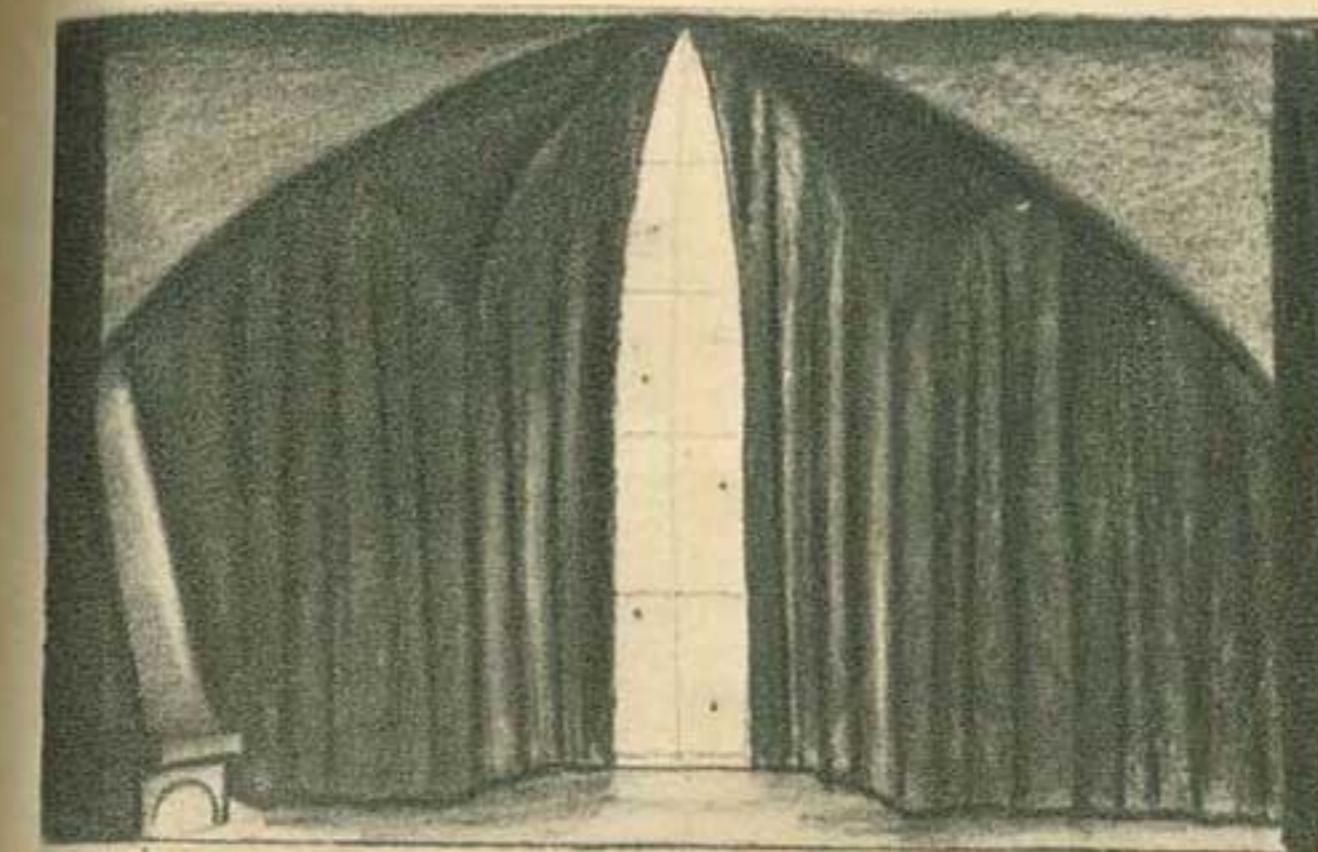
Једна нова балетска премијера на београдској позорници
»Копелија« од Делиба

Дражесну хореографску бајку ритмике, она се јединствено при-
о »Копелији, девојци са стакле-
пија шареном и каприциозном
ним очима« коју нам је, прошле
сезоне, са толико полета и бле-
штаве лепоте одиграо загребачки
балет, на челу са својом једин-
ственом Сванилдом, г-ђом Мар-
гаретом Фроман, имаћемо сада,
ускоро, да видимо већ и у пред-
стави нашег сопственог балета, у
режији г. Фортуната и уз суде-
ловање целога нашег играчког
ансамбла.

Музика овог фантастичног ба-
лета спада у најуспелије, најбоље
што је Делиб уопште дао: лако-
крила, свежа, умиљата, пуна нај-
млађег мелодизма, праскаве до-
сетљивости и неодољиве, ватрене оквир једне идилички ведре сре-
свирепо, још и од стране једне
младе сељанке: Сванилде и ње-
ног вереника, Франца — нашао
своју пропаст. Тај трагикомични
догађај стављен је у живописни

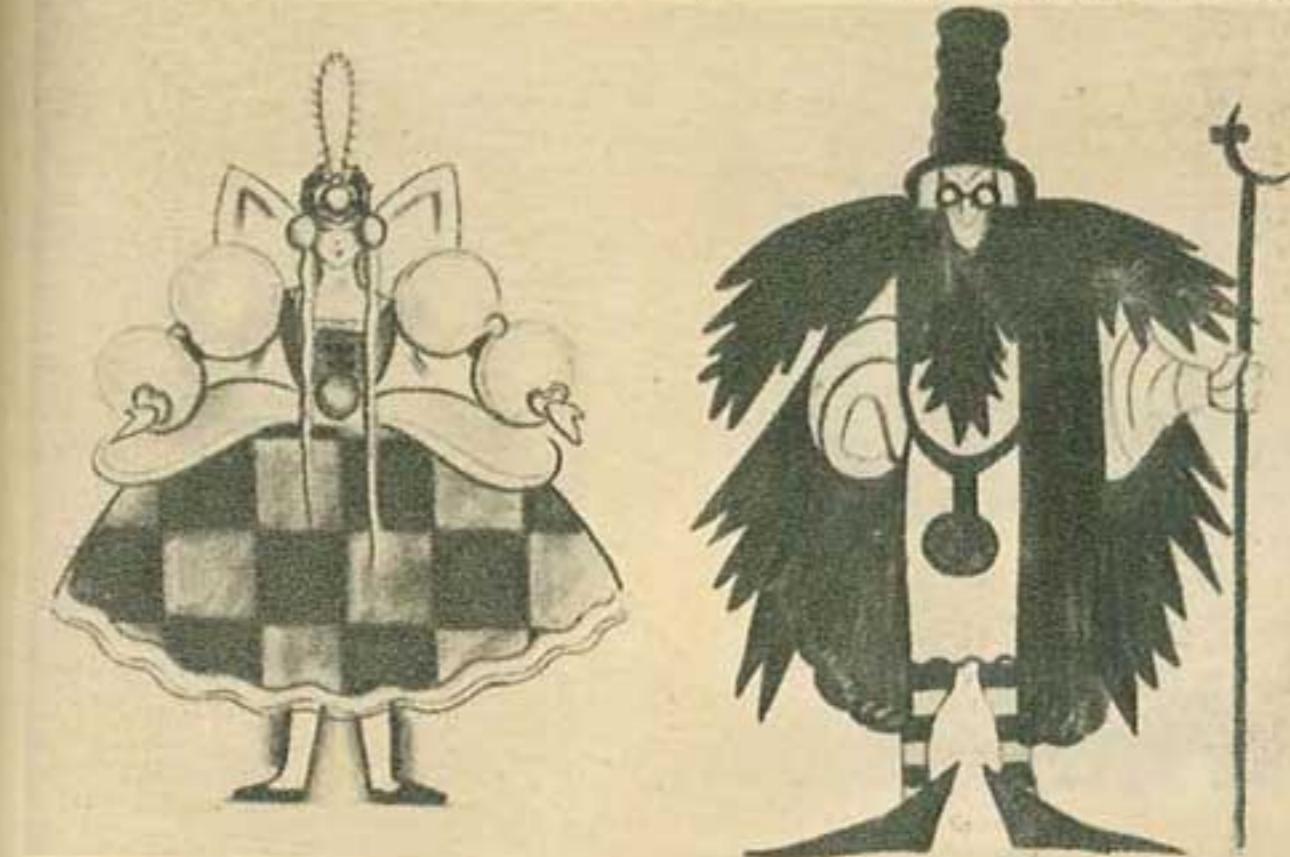

Скица за декор I чина, израдио г. Жедрински.

Скица за декор II чина, израдио г. Жедрински.

диве и прошаран је множином ката. Г. Фортунато улаже сав
епизода подесних за стварање труд и сву своју машту у што
бриљантних сценских слика и ефе- оригиналније и сјајније остварање

Скице за костим Копелије, и Копелијуса, од г. Жедринског.

ових последњих, док г-ђа Кирса- управља г. Ризнић, а декорације нова добија у Сванилди једну ка- је сликао г. Жедрински са бо- питалну играчку партију, у којој гатом маштом и супериорним ће моћи да развије своје техничко укусом.

Т. М.

Sarajevsko Pozorište

У Februaru gostovao je kao re- ditelj g. Rakitin. U njegovoј režiji davalо se je „Igra Smreću“, „Silom Lekar“, „Vera Mircova“ i „Zlotvori“ 22. marta davalо se premijera „Ta-fun“ u izvrsnoј režiji mladog i ta- lentovanog reditelja g. Radenkovića. Odličan kao Tokeramo g. Hajduško- vić. 9. aprila otpočinje gostovanje Hudožestvenika koji će u svemu lavati 5 predstava.

Opereta priprema „Lutku“ koju će davati aprila meseca. Glavnu ulogu peva operetna diva g-dica Micika Hrvojić, koja uživa kod sa- rajevske publike naročite simpatije. Krajem februara priređena je Po- zorišna reduta koja je izvanredno uspela, kako u moralom tako i u

Последња два месеца у Скопљанском Позоришту

За горама гласови

Г. Јован Танић, чл. скопљанског позоришта, и писац комада „Галатеа из Клобиса“ која је дата са успехом у скопљанском позоришту.

financijelnom pogledu.

У овој сезони давали су концерте Erika Morini, Nikola Zec, Liza Popova i Fric Pinto.

Najbolji uspeli koncertи били су ovdašnje filharmonie, која се нарочито одlikovala prigodom Smetanine proslave. Orkestar filharmonie који је пре годину дана бројао свега dvadeset i osam glazbara, ове године броји 72. Najveća zasluga на огромном uspehu јде гост. Rodžalovskomu, vojnот и pozoriшном kapelniku.

7. aprila proslavila је g-da Le- posava Nišlić tridesetogodišnjicu svog umetničkog grada. Igrala је g-du Bonivar u komаду „Dupla Punica“. uspela, како у moralom tako i u

ни нашег живота“ од Андрејева са г-ђом Лесковом опет у насловној улози, „Ана Карењина“ и опет са г-ђом Лесковом у насловној улози. Међутим позориште има још глумица, које су носиле репертоар пре г-ђе Лескове и то са успехом. Г-ђа Пава Слuka и Срдановић дале су неколико успешних креација у току сезоне. Г-ђа Слuka као Владка у „Ашантки“ у режији г. Срдановића доказала је свој таленат и уметност, а у „Хасанагишици“ дубоку драму љубави и поноса.

Али најинтересантнији догађај у овој сезони је несумњиво јако успела драма модернистичких концепција „Галатеа из Клобиса“ од младог књижевника Јована

Г-ђа Ружа Радосављевић, чл. Нар. Позоришта у Скопљу.

Танића. Музику за ову добру драму која представља успешни покушај у нашој новој драми, написао је г. Леополд Дворжак.

Ова прва и једина до сада оригинална премијера у Скопљанској Позоришту веома је успела код публике која је патриархална, што је врло чудно за једну модернистичку драму.

Скопљанско Позориште под управом г. Карадића и његових сарадника г. г. Верешчагина и Милорада Петровића, пошло је напретку, и улазак у нову зграду биће датум у његовом историјату, као што су датуми били обнова самог позоришта у 1919. год. и премијера „Галатеа из Клобиса“. М. Р.

Г-ђа Павла Слuka, чл. Нар. Позоришта у Скопљу.

Народно Позориште у Новом Саду

У прошлом броју „Comoedia“ оперета Новосадског Позоришта је донела кратак преглед рада такође напредујућих новосадских драма и констатовала њен успех. Тако у току ове сезоне дато је више нових оперета: „Хофмано-

ве приче», »Травиата«, »Риголето«, »Мадам Бетерфлај«, »Тоска«, »Продана невеста« и »Зриньски« од Зајца.

Док је опера имала добар морални успех, дотле је оперета пожњела одличан материјални успех. Тако је само »Бајадера«, у 32 пута, донела неких двестахиљада динара прихода, која је сума за ово мало позориште готово баснословна. Сем »Бајадере« од оперета су на репертоару: »Дротар«, »Цигански барон«, »Силва«, »Три девојчице«, »Јесењи маневар« и »Плава мазурка«.

Г. Н. Барапов, баритон Новосадска Опера.

Трупа Новосадског Позоришта добро стоји. У драми су од старијих истакнути чланови: г. г. Спасић, Васиљевић, Динић; г-ђе Тодосићка и Матејићка. Од млађих се истичу: г-ђе Цветковић, Крачевић, г-ђица Јовановић и г. г. Јовановић, Душановић и Живановић. Случај са г. г. Величковићем и Васићем сасвим је

Г. Н. Барапов, баритон Новосадска Опера.

изузетан, и они обећавају да постану убрзо одлични драмски уметници, достојни ма које наше велике позорнице.

У опери су најбољи г-ђе Богдана Адамовић, Архипова, г-ђица Левова, г. г. Барапов Врбањац, Очић и Чолић. У оперети играју с успехом: г. г. Кранчевић, Дубајић, Клеменчић и г-ђа Оливера Дубајић и г-ђица Авировић.

Г. Н. Барапов, баритон Новосадска Опера.

Г. Н. Барапов, баритон Новосадска Опера.

Изабране сцене за „Comoediu“

Борисав Станковић:

Коштана

— Завршила сцена —

Полицаја, пандури, кола, по-
влаче се понизно испред Митка.

Полицаја (једном пандуру): Трчи
и зови председника (Пандур од-
лази.)

Коштана (истрчи, и изван себе
од радости раздрагано, прилази
Митки): Ти? Хвала! Аман! Ох, газдо!
Не дај ме, слатки газдо! Руку, ногу
(љуби га у руке, сагиње се и грли
му колена.)

Митка (зауставља је): Не!

Коштана (Трудећи се да му
ноге целива): Ако! Само ме ти не
дај, па и земљу где ти ступнеш
и то ћу да целивам. (Очајно) Не
дај ме, слатки газдо! Води ме
тамо!

Митка (гледа је погружено).

Коштана (очајно шири руке
напред.) Тамо! Тамо!

Митка (болно погружено): И
тамо земља и овде земља!

Коштана (изван себе од оча-
јања, шири руке више себе, на
све стране): Тамо! Тамо!

Митка (показајући више себе,
на небо): Зар горе? Горе је ви-
соко, а доле — тврдо!

Коштана (хвата се за главу):
Ох!

Митка (из дна груди): То је,
Коштана! Писано! Суђенице ти
досудиле. (Показује на кола, сва-
тове). Ете, дошли су ти, да те
водив, да се венчаш. И, не идеши
се венчаш. Свирке ће ти сви-
рив, песне ће да ти појев. Сви ће
да ти се радујев. Младожења ће
те целива а ти ће плачеш! И прва
ноћ плакање, друга ноћ плакање и
дел веке плакање...

Г-ја Драга Спасић у улози Коштана (коју је дugo година играла са великим успехом).

Коштана (грца).

Митка (наставља): И од работу
руке ће ти испуцав, лице ће ти
попрни, очи ће ти се осушив...
Ће просит, па ће се раниш!..
Срце ће да ти се искида...,

Коштана (стреса се): Доста!
Немој, газдо!

Митка (заваљује се, горко): То
је! Зар ја не знам шта иде! Иде,
Коштана, јесен, дом, кућа, брат
мој, м'гла, и гробје... Тој иде.
Там ћу и ја! И Коштана, к'д чу-
јеш да сам умреја, слузу да не
пустиш. Нико да ме не жали! За-
што, ја сам самога себе, за живот
мој живога ожалија и оплакаја.

Коштана (плаче).

Митка (гануто, прилази јој): Не-
мој да плачеш. Слузза не помага!
(Клече до ње и диже јој уплакану

главу.) Слушај, батка шта ће да осталима се повлачи; Митка диви збори: Батка дете не је. Батка Коштану, расвешћује је.) Ајде је млого видеја, млого преко своју Коштан! Дигни се, расвести! Ајде главу префрљија. (Показује на сватови те чекав, младожења је земљу.) Одавде, Коштан, по тамо — нема! И цел век то је! Зар се не пуштај! Стегни срце и трпи! Бидни човек: а човек је само за жал за муку здаден! (Диже је и сузе му теку, капљу по рукама) Ајде! Иди!

Коштана (подиже се уплакана): Куда?

Митка: Зар мене питујеш каде не идеши? Зар ја да ти казујем? Куде? Ех каде ја туј и ти. Ја у мондом, ти у твој! Ти плачи и ја плач... Тебе чека: колиба, черге, кучки и просење; мене — кућа, огњиште, пепел, дим, жена засукана и с'с тесто умрљана. (Приближавају се кола, сватови. Митка вади новац и даје јој, ређа по челу, лицу.) Да те дарујем, да ти дам... Да ти дам беле паре за прни дни. А прни дни ти дођоше! (Показује на кола, сватове.) Ето ги! Свириш! Радујев ти се! (Бесно, свирачима.) Свирите, бре! А с'г, хајде, остај ми с'с здравје! Збогом! И ћути, не тугуј, не плачи! (погружено одлази.)

Појављује се Полицаја с пандурима.

Полицаја (понизно уплашено Митки): Газдо, хајде!

Митка: Чекај, бре!

Полицаја: Ноћ иде.

Матка: Твоја ће ноћ да с'мне, а моја не. Чекај! (Полицаја са је у кола.*)

Музички живот

Конзерваторијум

Најважније музичко питање које се данас расправља и то не у јавности, већ иза кулиса јесте питање државног конзерваторијума. Г. Јован Зорко, управник музичке школе, наговестио је у своме чланку у »Времену« да Музичка

Школа има бити конзерваторијум. Школа сам врло често у јавности прављао питање конзерваторијума, и за то главне разлоге износију само у најкраћим потезима. Накраће речено — конзерваторијум има бити више музичка школа, и као такав васпитавати наше нараштаје. Због тога је посебно да најбољи професори које можемо имати — буду у том конзерваторијуму. Конзерваторијум је рекао сам већ толико пута — о ћака а не због професора. То бољи буду професори то брже створити кадар вироза и музички образованих људи. Музичка Школа има за сочије што је стара установа. И треба ли за то њу проглавити конзерваторијумом — да вљада награди њен историјски, културни — историски значај. Ко се награђују само заставе јединих пукова, приликом јутјеја, или за живе установе поје друга мерила.

Пре свега треба скупити у конзерваторијум оне значајне европске педагоge које би смо могли имати. Зар не би ког из Прага,

из Париза? Бланш Селва — ја као виртуосињу не цео преко мере високо, а не ни је француска музичка крипта; али која је изврсан педагоge долази у Праг, и тамо пре. Један Анзорге долази тај у Праг. Дакле францускиња Несмац — у Прагу, у Ческој, је куд и камо испред нас. Певање ми по музичким школама немамо наставника који је осветљао образ. Резултати јизерни. Дакле за певање морамо довести странце. И тако је многим. Ту треба бити начисто. долази друго питање. Јесу је био јубиларан, а нејачки — зато

* Сцена коју доносимо најјача је у Коштани, и та је спена највише испријесала Јована Скерлића да напише свој есеј о Коштани, једну од својих најуспешнијих ствари.

је тешко убрајати његове успехе музике по количини, ваљда и неуспехе у школски плус или се не замори публика*. Ниједан минус. Међутим, место да ученице велике ствари код тих ученици и ученице излазе брзо, једно листа.

ни за другим, те да добијемо

Ти су резултати крајње смотре, имали смо невероватан призор: изађе једна ученица — одсвира мало, тек колико да је видимо за клавиром, па оде, враћају, јављају публици, клањају! И онда настаје дуга пауза и напуштање. На тај начин добисмо само три четири кръјетка, три четири става — и то је све. Требало је не клањати се, не правити програмске тачке, већ ћаке тачке; ћак, да изведе комад, да покаже стил, и технику, да оде, за њим други и тако редом.

Тако солисте да нам прикажу: Баха, Моцарта, Бетовна и Шопена, Листа и Шумана, па можда

и друге. Али тек: Стила и технике, да видимо, да оценимо; тога апсолутно није било у довољној мери благодарећи неспретној режији целога концерта, режији која се мање бринула да нам пружи приказ и смотру ћака, стила и технике — а више се бринула

дати неколико тачака, са мало

шави. Можда су ћапи бољи — на сваки начин свирају целе нате и класичан програм — то све не видесмо! О хору говорити — који је на двоје на тројицу г. Милојевић — било било јалосно. Тај хор није смео да се појави — ма да га састављају најлепше и најљупкије београдске госпођице. Али — осмесина се не пева!

У главном крива је режија концерта: дробно комаће, немогуће тачке (хор и Стрелац), салонски штимунг.

Г. Зорко, директор школе, који је после тешке операције, и коме се не можа замерити, требао је узети помоћника.

Ја морам, наравно, по небројени пут да нагласим да је било у оном што смо чули збила, технике (не сувише), и многих добрих особина које треба пренести марљивости и ћака и учитеља, само режија није умела см

и да истакне.

Станислав Винавер

Једна интересантна премиера у Паризу

Познати драмски писац Сен Жорж де Буелије написао је једну нову своју драму »La féerie«. Премиера ове драме дата је току прошле недеље у париском позоришту Nouvel-Am- bigu*. Сике је врло интересантан, у толико више што се драма до- гађа иза кулиса Велике Опере, и он је налази у загрљају са

уметничког света. Главна личност је балерина. Она је вољена од амогреuse*. Премиера ове драме два човека, Тулија свог партнера у балету кога не воли више, и грофа Филипа кога воли. И баш онога дана када она има са

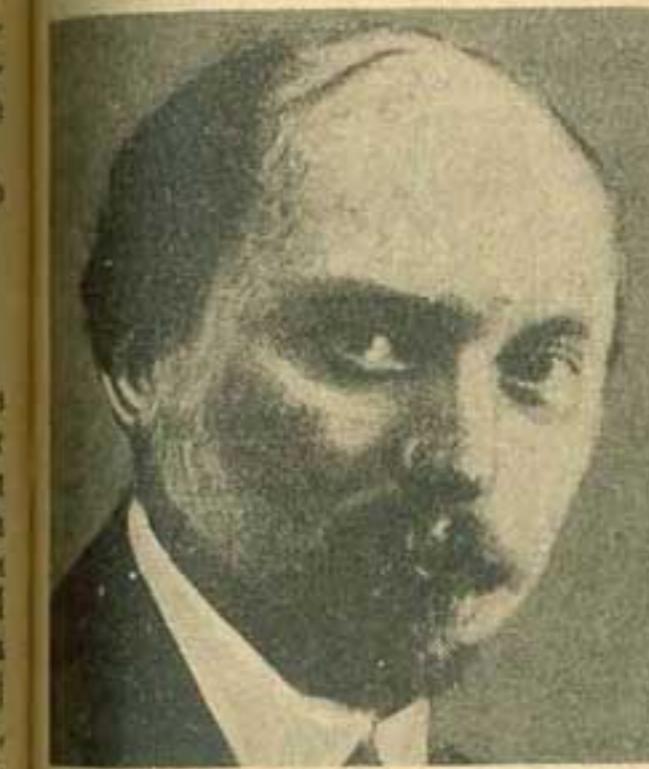
Тулијем да игра на балетској премијери »Полазак за Кипар«, гађа иза кулиса Велике Опере, и он је налази у загрљају са гро-

фом. Тулио јој пребацује, трже револвер да убије грофа, али у гушању гроф њега рани. У вече, пред сам почетак представе, иза кулиса појављује се Филип, са завијеном главом. Из ране му капље крв. Он је извршио самострелство, и са последњом снагом дошао је да њу још једном види. Најзад он умире. Истог тренутка долази њен партнери, Тулио, и води је на сцену да играју романтични балет »Полазак на Кипар«, који она тек сада схвата ако га раније није могла разумети, и због чега је дуго исмевала самог писца балета.

Тако је још једном дата формула: Смеј се бајацо... и прикажи позоришни живот као врло љуто, мучан до суза.

Цео комад има шест кратких чинова, јако повезаних. Критика га хвали, ма да је иначе увек строга према Сен Жорж де Буелијевом делу. Интересантне су остале личности. Најсимпатичнија је силуета писца балета, којом се опет потврдило правило: да су писци веселих ствари увек тужни, а писци тужних увек весели у животу.

Жаклину, балерину, играла је са огромним успехом г. ћница Фалконети, позната париска уметница, још врло млада; она ће тек на јесен ући у »Француску Комедију«. Грофа је врло добро дао Варгас, такође познати париски глумац. Њега је дао као аристократу, циника или пуног осећаја и части. Тулија је играо Алмет, млади глумац врло финих, готово паучинастих покрета, тако да је дао пуну импресију балетског играча.

Сен Жорж де Буелије. — Saint-Georges de Bonhelle.

Г-џа Фалконети. — Giselle Falconetti.

Одликована на изложби у Турину 1911 г.

Само у овој радњи можете добити најбољу робу, највећи избор и фабричне цене

Мих. В. Вујовић
Кр. Александра 19.
Београд.

Чиновници и Сиротињо!!

Да бих дао могућност чиновницима и сиротињи, — који понајвише трпе новчану кризу — да и њима светли електрика и да их не трује гас, решио сам да свакоме уводим електричне инсталације на отплату у три рате.

За потребна обавештења обратити се Електро-Техничкој радњи

Јована М. Симића

Максимијева Бр. 5, Славија. Тел. 18-76

ГАЛЕРИЈА СЛИКА „ИЛУСТРОВАНОГ ЛИСТА“

Од 3. априла „Илустровани Лист“ проширује се знатно.

„Илустровани Лист“ излазиће на 24 стране мањега формата (данас излази само на 12 страна), и у сваком своме броју доносиће као бесплатан прилог по једну уметничку слику величине данашњег „Илустрованог Листа“ и по 24 портрета виђенијих грађана и грађанки из целе земље, а ради узајамног упознавања.

ФАБРИЧНО СТОВАРИШТЕ ТЕПИХА ЗАВЕСА

ТРГОВИНА
ФИНИХ ПЛАТНА ПАМУЧНИХ и ЛАНЕНИХ,
СВИЛЕ, ПЛИША и МОКЕТА за НАМЕШТАЈ

Јосиф Јаролимек и Синови

БЕОГРАД

ОСНОВАНА 1891. ГОД.

КНЕЗ МИХАЛОВА 14.

Вариете „МЕТРОПОЛ“
ДЕЧАНСКА УЛ. 23 ГОРЊИ СПРАТ

БЕОГРАД

Препоручује велики
априлски програм,
од првокласних
артиста и артисткиња

Почетак тачно у 10 часова увече
УЛАЗНИЦА 20— ДИНАРА

Претплатите
се
на
„Comoediј“

ОГЛАШУЈ У „СОМОЕДИЈ“.

ФИЛМ

Сликарство и филм

До данас ни један од великих су и код нас приказани, можемо савремених уметника, сликара и слободно назвати савршенима. скулптора, не само да није радио С појавом уметника у филму, као декоративни конструктор за ствара се и покрет у лево т. ј. филм, већ у опште није узимао од често само фотографског снимања ка стварности. На првом учешћа око режије и снимања месту биће уметничка опрема сцена, учињена без велике штете за правилно изображавање стварности, т. ј. садржајно интересантност филма мора остати недирнута.

Можда зато, што, у декоративном погледу, има велике разлике између позиришта и ове врсте уметности: боја овде не игра никакву улогу, већ се ради рачунајући највише на снагу светlosti, и на композицију и облик разноврсног материјала.

Али уметницима, који веле да је данас сликарство и сувише далеко од живота, тако да је неопходно стварати нове форме и путеве, који би приближили уметност животу, можемо са узбуђењем рећи, да је један од тих путева несумњиво филм.

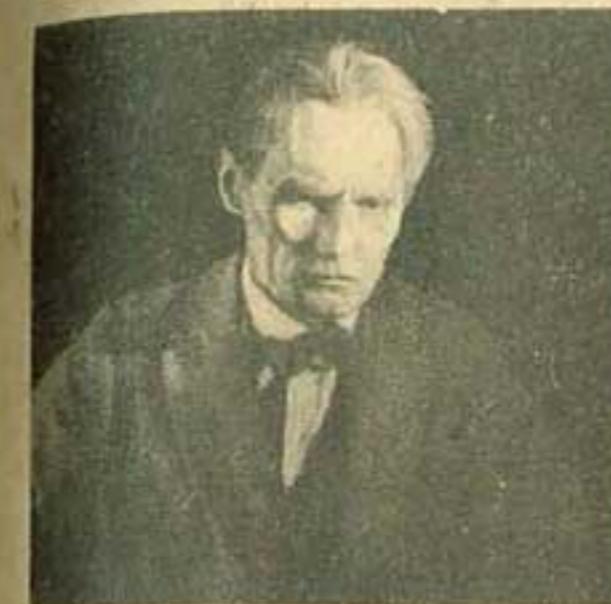
Говорити сада о великој будућности филма не вреди, али је спорно питање хоће ли уметник, сликар и скулптор имати велику улогу у »светлој« будућности филма.

Мада је за сликара филм још далеко од његове »чисте« уметности (пошто, за сада у њему не игра улогу боја), ипак он има то преимућство, што се гледаочеви утиси не разбијају звудима т. ј. гласовима глумаца.

Превећ смањен нагиб у реализму америчких филмова, простице с тога, што се прави уметници још нису прихватили те уметности. Али тај нагиб у реализму апсолутно није предзнак антиуметности. Неке делове по-следњих америчких филмова, који карством.

Портрети и физиономије

Бернхард Гецке је затворена и собом задовољна снага. Осећа се увек да стоји на чврстом земљишту, и зна шта ради. У жи-

Бернхард Гецке. — Bernhard Götzke.

воту и нехотице се губиши, и осећаш овоју слабост. Он оличава непоколебљиву волју, која се често граничи са тврдоглавошћу. Импонује нам оном снагом коју већина нас нема.

Вилијам Харт. — William Hart.

угњетени, »понижени и увређени«, да ликују.

Вилијам (Уиљем) Харт је савремени вitez »без страха и мане«, Дон Кихот Дивљег Запада, који се сусреће у окријају са ветрењачама и свађалицама. Ступа без страха и бори се и са онима против којих би смо се и ми борили али — немамо храбrosti. Он оличава примитивни инстинкт заштитника правде, добра и слабости, противу грубе сile и држкости.

Алфред Абел. — Alfred Abel.

Силует фильмови

Израда и усавршава једне врсте интересантних филмова, тако званих силует филмова, почела је првенствено у Немачкој. Први филм ове врсте израдила је Немица Адела Шопенхауер. Уметност њених филмова састојала се у томе, што су се на апсолутно белој, јако осветљеној позадини, покретале фигуре, начињене од црне, непрозирне хартије. Међутим у овим филмовима, са сажејима малих бајки, учествовале су свега две до три фигуре.

Ову врсту филмова недавно је усавршила једна, такође Немица, Лота Вајнгер, чији су први приказани филмови имали великог успеха. Њени се филмови нарочито одликују фантастичним и врло успешим садржајем, ванредно компоновани и по потреби, са употребом разних бо-

Сцена из филма „Амор и непоколебљиви љубавни пар“. — Scene iz filma „Amor i nepokolebljivi ljubavni par“.

ја. Затим, у њима нема само сцена са минималним бројем фигура, већ и читавих „масеи“ сцена, које дају ванредан утисак,

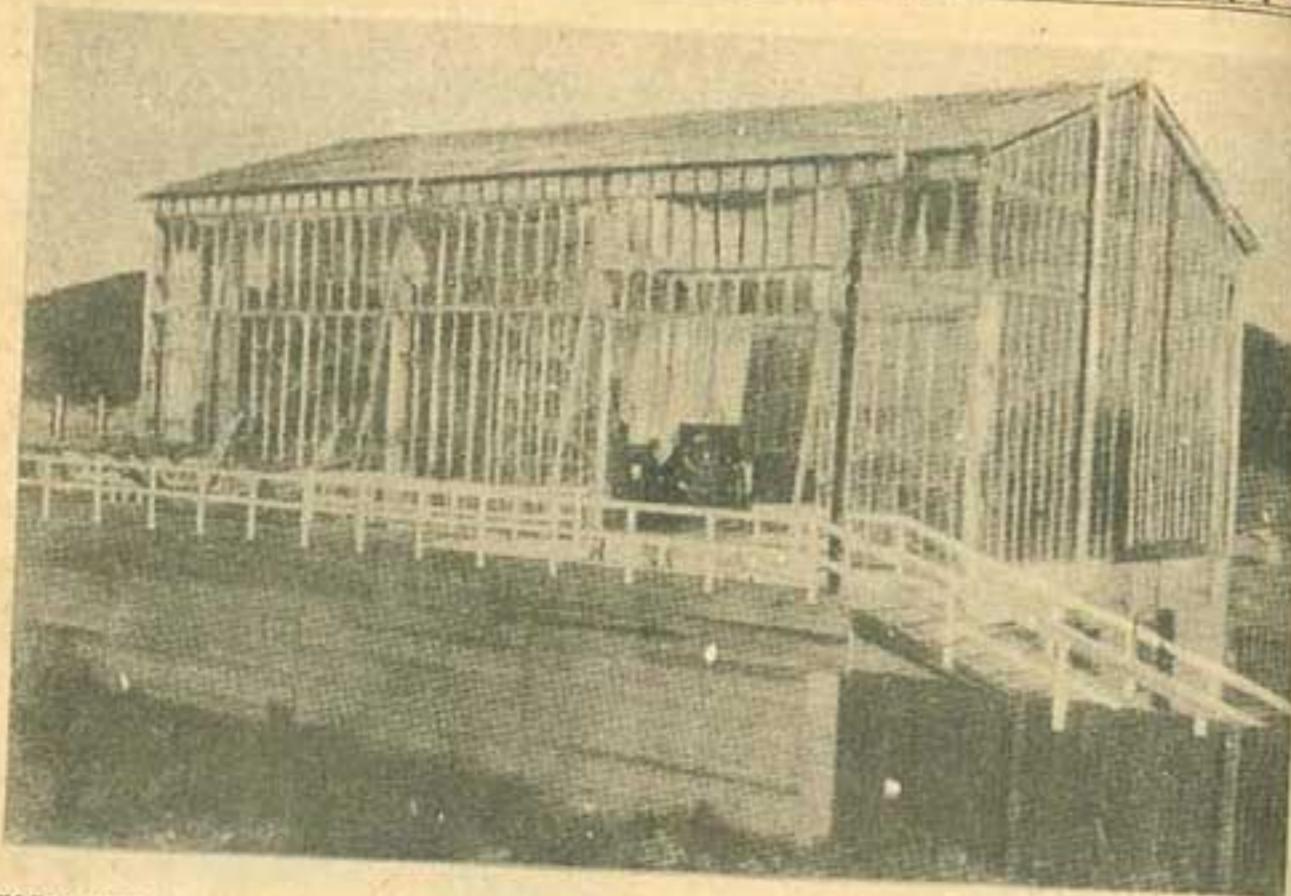
ФИЛМСКЕ ВЕСТИ

Познати роман М. Борне-а „Мртви што говоре“, и код нас филма „Одрицање“, који је израдила америчка фирма „Голдвуд Компани“. Филм се догађа у француској, а сажеј му је из живота америчких архи-милионара.

Такође завршено је снимање и филма „Полудевице“, по познатим роману Марсела Прево-а.

Према последњем конкурсу, који је приредио један немачки филмски часопис, у Немачкој су најомиљенији ови немачки филмски глумци: Лија Мара (532 глама), Лија де Пути (510), Конрад Фајдт (482), Хени Портен (478), Ева Маји (452), Ернст Хоффман (413), и затим: Лил Даговер, Гунар Толнес, Оси Освалд, Ксенја Сесил, Хари Литке, Ле Пари, Рудолф Клајн Роже, Ферн Андра, Лијана Хајд, Олаф Фенс, и т. д.

Ових дана пуштена је у промет у Паризу нова филмска играчка: „Пасфилм“, помоћу које се могу да посматрају поједине сцене у знатно увећаном облику. Та играчка, осим забаве, може да служи и као средство за почетнике глумце, у смислу детаљнијег изучавања светlostи, декорације, мимике, и т. д.

Атеље истог предузећа од пре четири године, — Atelje istog preduzeća od pre četiri godine.

стаје алфа и омега у производњи етапа тога развоја и усавршавања, стога само наглашавамо, да се у

природно је, што је и техничка спрема била примитивна, као што је и све друго било примитивно. Али, ишак, специјално ова спрема филмавеома нагло се усавршавала. Далеко би нас одвело, када би се упуштали у описивању разних

том погледу нарочита пажња обраћала на филмски атеље, без кога се данас не може замислити једно солидно филмско предузеће.

Четири илустрације, приложене овом напису, најбоље ће читаоцу дати појам о наглом развоју ове стране у историји филма.

Филм Клуба Филмофиле

Београдски Клуб Филмофиле, о коме смо недавно писали, све агилније наставља рад. Поред предавања у којима се третирају разноврсна питања и проблеми филма, приступачним и најширој публици, Клуб је последњих дана расписао конкурс за либрето јадног краћег филма из савременог београдског живота. То би био први послератни београдски вали у филму, јер се сви досадашњи по-

кушаји могу сматрати као апсолутно неуспелим.

Либрето ће се примати до првог маја. Нарочити жири процењиће либрето, и израдити филмски сценариј оног либрета, који добије прву награду. У филму ће, свакако, учествовати неколико наших филмских уметника, који су на страни већ учествовања

Лепе и омиљене жене у филму

Лилиан Гиш. — Lillian Gish.

Ксенија Десни, једна од најлепших жена у немачком филму, — Xenia Desni, i t. d.

Ева Маји, која је недавно једним конкурсом, признајена за најлепшу немачку глумицу, у филму „Дана Петровић“.

ФИЛМСКЕ НОВОСТИ

Позната филмска и вариетска звезда Перл Уајт недавно је ступила — на боксерски ринг у улози судије, и показала потпуно познавање тога спорта.

СПОРТ

Осма Модерна Олимпијада у Паризу

Припреме и програм

Цео свет се живо спрема за Осму Модерну Олимпијаду која ће се одржати од маја до јула у реду. У томе погледу стојимо ове године у Паризу. Најбољи горе од Турске. Београд нема спортисти свих нација узете учешћа да пробају снаге. Од последње Олимпијаде која је одржана 1920. год. у Анверсу (прва после рата), врше се у свима земљама велике припреме и тренинзи. Америка предњачи у свему. Њени су рачуни већ закључени и само се чека да пребаци своју спортску војску у Европу, која ће однети сигурне победе. Она је, једном речи, обезбеђена и финансијски и морално. Супериорност њене снаге може се видети из досадашњих успеха и резултата њених »матадора«. Сам приређивач — Француска, ради пуном паром и има изгледа да ће јој успети замисљена узорна организација, која је по размеру обилнија од свих до сада изведенih на олимпијадама. Француска је саградила код Париза диван стадион у Коломбу за атлетику и фудбал, а за тенис и пливање још два стадија изврсне конструкције. Сва озбиљност и енергија за ову олимпијаду посвећена је оном правом спортском моменту сусретања спорског духа и физичке снаге свију нација. Све се нације, готово грозничаво спремају за игре:

Са овим бројем „Comoedia“ отвара сталну спортску рубрику под уредништвом г. Војина М. Ђорђевића, новинара, на чију адресу (Сарајевска ул. бр. 8. Београд) треба слати све рукописе и снимке који се односе на спорт.

граде се стадиони, скупљају се прилози и озбиљно се тренира. Међутим код нас није баш све још ни трикачке стазе, што је главни услов не само за атлетику већ и основа свима осталим спортома. Држава не предузима и не подупира никакву акцију ни моралну ни материјалну. Наши надлежни ни у последњем часу пред Олимпијаду нису схватили важност момента. Још није прекасно да се штогод учини, само треба та помоћ да дође одмах.

Програм олимпијских игара у Паризу утврђен је овако:

- Рагби: 3—18 маја
- Футбал: 15 маја до 9 јуна.
- Стрљање: 21—29 јуна.
- Мачевање: 28 јуна до 8 јула.
- Атлетика: 5—13 јула.
- Рвање: 6 јуна до 1 јула,
- Веслање: 10—14 јула.
- Модерни пентатлон: 12—17 јула.
- Тенис: 13—20 јула.
- Пливање: 13—15 јула.
- Бокс: 15—20 јула.
- Гимнастика: 17—23 јула.
- Француски бокс (savate) 20 јула.
- Пелот-боск: 21—24 јула.
- Дизање терета: 21—24 јула.
- Коњски спорт: 21—24 јула.
- Поло: 23—27 јула.
- Циклизам: 23—27 јула.

„Заклињемо се да ћемо приликом олимпијских игара бити лојални противници и послушни закону

Службени плакат Олимпијских Игара у Паризу. Израдио француски сликар Jean Droit. —
Službeni plakat Olimpijskih Igara u Parizu. Izradio francuski slikar Jean Droit.

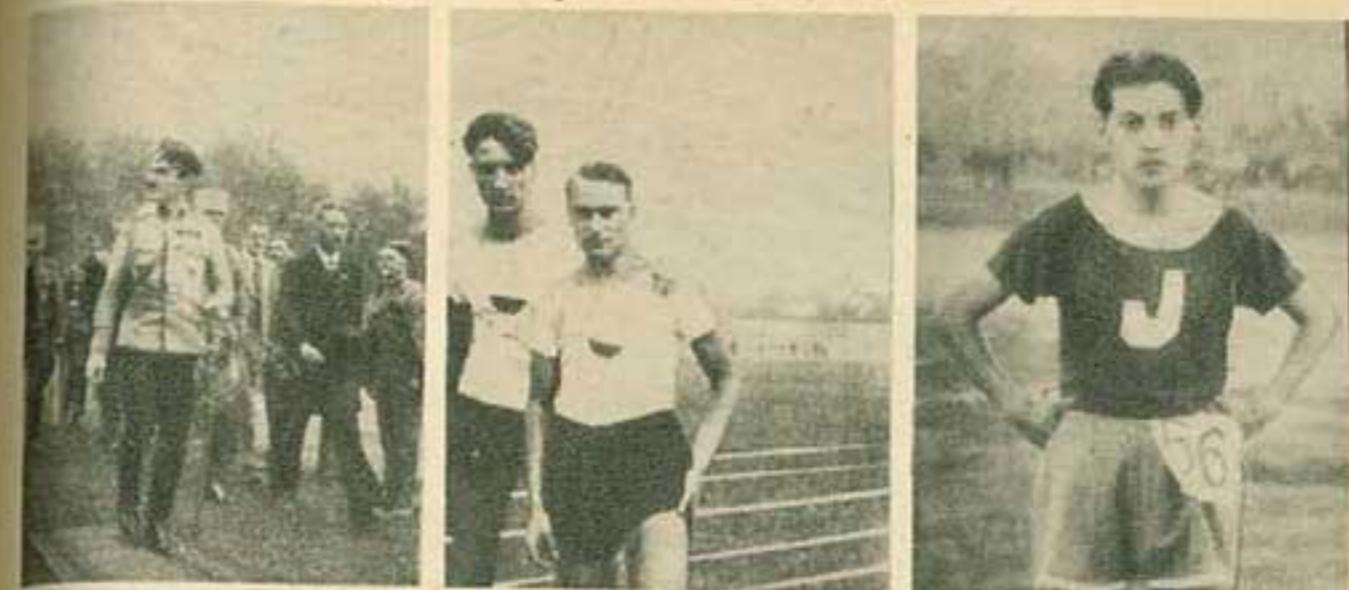
Проф. Др. Франђо Бучар и потпуковник Светозар Ђукчић, делегати и чланови Међународног Олимпијског Комитета. — Prof. Dr. Franjo Bučar i potpukovnik Svetozar Đukić, delegati i članovi Međunarodnog Olimpijskog Komiteta.

Галерија наших истакнутих

Интернационалац Петковић — „Сенегалац“, лева полутика београдског првака С. К. „Југославије“. — Internationalac Petković — „Senegalac“ leva polutka beogradskog prvaka S. K. „Jugoslavije“.

Спорт широм наше домовине

1. Њ. В. Краљ Александар приликом своје прве посете Загребу поздравља спортисте из Хашк-овом игралишту. — 2. Масарикове игре у Прагу: Згага (с десна на лево) репрезентант Југославије, добио је прву награду за скок у вис са 1.75 см.; до њега Боранић (овојица чланови „Маратона“, Загреб). — 3. Дим. Стефановић („Југославија“ Београд) вишеструки рекордман и шампион Југославије на дугачке стазе, после дужег боловања опоравља се и почиње да тренира.

1. Женски спорт у Београду: трчање на 60 метар. — 2. и 3. Загребачки спортови у до-
колици. Забавна секција „Маратона“: лети на сунцу, зими у снегу..

1. Одлична београдска спортисткиња г-ђица Десанка Поповић (чланица Б. С. К.). — 2. Радован Саватић, прошлогодишињи победник најдуже аутомобилске трке у Београду (50 км.), један од наших најбољих аутомобилиста, ове године припрема нова изненађења. — 3. Г. Отон Прпин, познати загребачки спортист наставнио се у Београду где је приступио младом клубу „Шумадија“ као тренер лакоатлетске акције.

Наши спортисти на солунском фронту... и у Бечу

Наши у Бечу: са утакмице Југославија - Жиденице, одржане 23 марта о. г. Ружић даје други гол за „Југославију“.

Спорт на солунском Фронту: после Крфа наши храбри ратници опоравили су се физички па су иницијативом ђака образовали спортске клубове, који су се успешно такмичили са савезничким војницима. Горња слика представља клуб „Напредак“ № 1. и 2. У средини се налази пуковник г. Бошковић, а с десне стране плуковник г. С. Стејић, тадањи командант Железничке Команде. Комбинација ова два тима такмичила се са енглеским клубом Аутомобилске Команде, те је однела победу са резултатом 2:1.

Вештина прескакања препона

Неколико типичних скокова чуvenог победника са „Grand Steeple“ Рене Совела

Лако испољен скок; држење коња за време прелаза преко тешке препоне.

Јахач избегава пад забацујући со уназад (коњ се дочекује правилно).

Врло добар раван скок: јахач држи добро свога коња.

Скок преко препоне: јахач је сачувао своју позицију.

Добар скок: напор коња који је узео препону издалека.

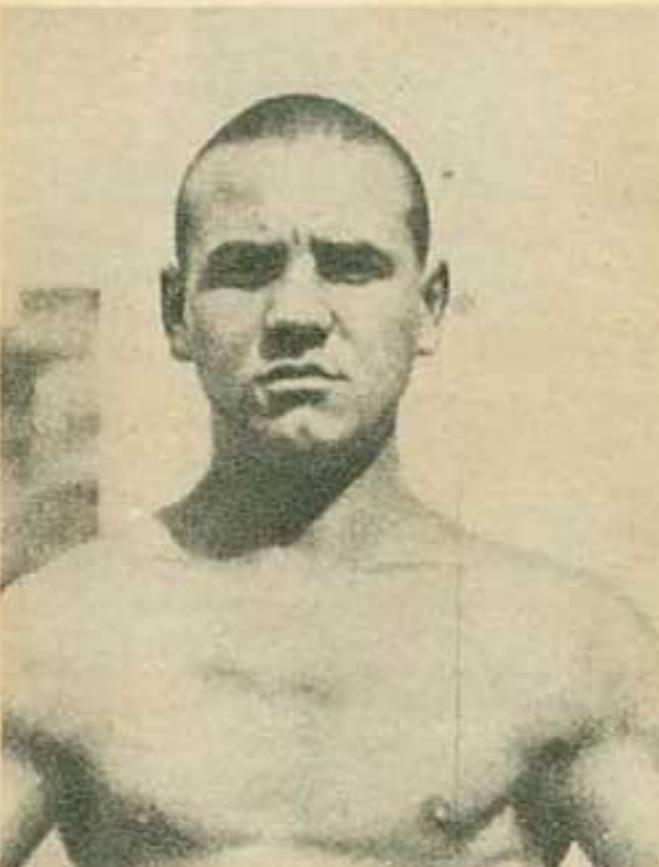

Нормалан скок преко једне ограде.

Наши тешко-атлетичари

Бокс секција Југословенског Атлетског Клуба „Маратон“ (Загреб). Слева на десно: Кратки, Кајзар, Мишковић, Рем, Кугли, Мајценић (вођа секције).

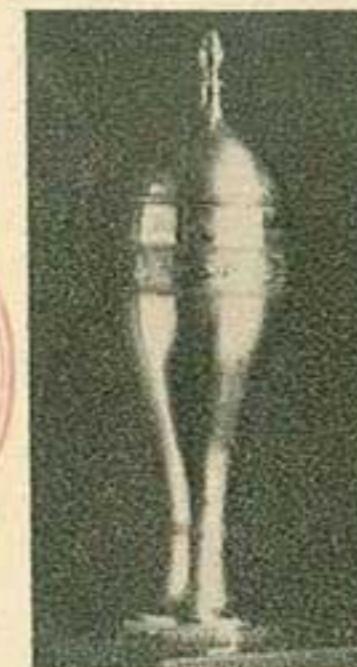

Едингер, члан „Херкулеса“ (Загреб), првак свога клуба у хрвању лаке категорије. Милан Хефер („Херкулес“ Загреб), шампион Југославије у боксу (пулу-тешка категорија).

На Ускрс велико народно трчање за пехар „Политике“

На други дан Ускрса Београдски Лакоатлетски Подсавез приређује треће трчање „cross country“ за пехар београдског дневног листа „Политике“. Стаза по правилнику остаје иста (6 и по километара, старт и циљ на игралишту Дунавског Кола Јахача). Год. 1922. овај пехар је добила »Конкордија« из Загреба, 1923. год. »Ју-

Пехар „Политике“ за трчање „Cross country“ на 6 и по километара.

Пре кратког времена у Француској је приређена трка „старих“ на 10 км. Горња слика представља побеђеник „старих“ Жива Дибба.

Пехар Косте Зарика, Јувалира из Београда за трчање „Cross Country“ за новајлије и почетнике. Ове године одржава се на Ускрс у Кошутњаку.

гославија“ из Београда. Ове, пак, године изгледа да ће га имати какав трећи клуб, јер »Југославија“ је ослабила болешћу првака Стефановића а и »Конкордија“ не задаје много страха. Но, у сваком случају борба ће бити интересантна, јер наступају нови тркачи како из Београда тако и из Загреба.

Како јављају из Загреба учествоваће сигурно Маратон, Хашк и Грађански.

Дилетанска Позоришта

И Краљево напредује

Професори гимназије у Краљеву образовали су једну малу дилетантску трупу од својих талентованијих ћака, и до сада су већ дали више врло интересантних покушаја.

Тако су о Св. Сави спремили »Пепељугу«, а недавно, приликом прославе стогодишњице Бранка Радичевића, поред предавања и рецитација Бранкових песама, дата је и комедија »Цар Ђира«.

Похвална је идеја стварања

Ученици који су играли „Цар Ђиру“ са г-цом М. Јовановићем.

спремао са ћацима »Пепељугу« Влада Маржик, акад. сликар, који је нацртао завесу и декоре, и г-џа Милева Јовановић, која је спремила са ћацима »Цар Ђиру«.

Група ученика који су играли „Пепељугу“, са својим професором г. Андром Милићевићем.

оваких позоришта у средњим школама, јер она даје ћацима да у својим слободним часовима, занимају се једном пријатном и корисном забавом.

На организовању овог позоришта радили су г. г. Јордан Петровић директор гимназије; Андра Милићевић проф., који је

Позорница и завеса ћачког позоришта у Краљеву.

Хор прашких учитеља у Београду

Хор прашких учитеља, под управом г. Долажила, даја у Београду свој концерт 21. априла. Програм је састављен искључиво од чешких композитора: Сметана, Новака, Сука, Кунца, Малата, Феретера и т. д.

Позориште у Италији

Успех Баридиевог „Емира“

Бруно Бариди о коме смо у једном од прошлих бројева пишали и донели његову слику, постигао је одличан успех својом опером »Емирал«. Представљана је у позоришту »Костанци« у Риму пред одабраном публиком, која га је много пута аплаузима изазвала.

Сије »Емирала« је из албанској живота, једна лубавна драма, из примитивног страственог живота чији је либрето сам Бариди написао после добивених импресија на лицу места, приликом путовања кроз Албанију.

Интересантно је, да је Бариди у ту своју оперу унео доста српских мелодија — што су и сами критичари талијански констато-

вали, наводећи да је »Емирал« пројекат славенском лиричном музиком. Иначе композиција је одлична; све тече савршеним флуидом, са дубоким вибрацијама. Нарочито се истичу песме хорова при изласку и заласку сунца, које се разликују од осталих својом свежином.

»Емирал« се попављао неколико пута у Риму и остао је на репертоару.

Дина Гали — певачица

Позната талијанска уметница, у комедијама, Дина Гали, окупала је срећу и цеванјем. Она је ту недавно певала у лиричној опери Ђузепе Адами »Лето ди Розе« и имала приличан успех својим алтом.

Женски спорт у Београду

Женски спорт у Београду све више напредује. Поред „Хазено“, београдске спартанкиња интересују се и нагују све остале спортиве. Горња слика приказује три београдске даме, које су прошле године на утакмицама за шампионат града Београда однеле победу за скок у даљину. Прва г-ђица Десанка Поповићева (бр. 5) скочила 4 мет. и 34 см.; друга г-ђица Анђа Аранђеловић (бр. 10), скочила 4 мет. и 1 см. и трећа г-ђица Живојновић (све чланице Београдског Спорт клуба).

Одговорни уредник Н. Трајковић, Скопљанска 18. — Власник за Издавачко Удружење „Илустрација“ Иван Зринић, директор „Илустрованог Листа“. — Тифларук и офсет штампа Графичког Завода „Макарије“ А. Д. Београд—Земун